

Staatssecretaris van Justitie
Mevrouw mr. N. Albayrak
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Dr. P.J. van Krieken
070 - 370 8013
6 mei 2009
ACVZ/ADV/2009/006

Briefadvies: Vervolgstudie categoriaal beschermingsbeleid

Zeer geachte mevrouw Albayrak,

In uw brief van 5 november 2008 heeft u de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) verzocht een vervolgstudie uit te voeren op de vergelijkende voorstudie die in het kader van het ACVZ advies '*Categoriaal beschermingsbeleid, een 'nood zaak'*' (2006) werd uitgevoerd. Met dit briefadvies voldoet de ACVZ aan uw verzoek.

Bij de vergelijkende voorstudie voor het advies uit 2006 gaat het om de op verzoek van de ACVZ door het International Centre for Migration Policy Development (ICMPD) in Wenen uitgevoerde '*Comparative Study on Categorized Protection*'.
De ACVZ ziet de door u gevraagde vervolgstudie als een actualisering daarvan.

Het aanvullend onderzoek dat aan dit briefadvies ten grondslag ligt, is uitgevoerd door het ICMPD en de European Council for Refugees and Exiles (ECRE) en richt zich op de periode 2006-2008. Het gaat daarbij om een onderzoek naar de ontwikkelingen in regelgeving, beleid en uitvoering van de verschillende vormen van subsidiaire dan wel categoriale bescherming in een aantal Europese landen, waaronder de omzetting van Kwalificatierichtlijn 2004/83/EG.

Dit briefadvies gaat in op de vraag of deze ontwikkelingen in verband kunnen worden gebracht met instroomcijfers en of terzake sprake is van enige correlatie dan wel causaliteit.

Inleiding

Uitgangspunt van dit briefadvies is het ACVZ advies uit 2006 over het categoriaal beschermingsbeleid. In dat advies bepleitte de ACVZ de continuering van het categoriaal beschermingsbeleid en constateerde zij dat dit beleid geen aantoonbare 'aanzuigende werking' had. De voornaamste conclusie van het advies:

*'De ACVZ acht het wenselijk om artikel 29, lid 1, onder d Vw 2000, waarin de categoriale bescherming is neergelegd, te handhaven. Uitgebreid onderzoek laat zien dat tot op heden geen oneigenlijk gebruik is gemaakt van deze asielfgrond. Bovendien kan toegespitst beleid mogelijk misbruik voorkomen. De beleidsvrijheid bij de instelling van categoriaal beschermingsbeleid maakt het immers mogelijk om dit beleid te beperken tot situaties die dat ook werkelijk vereisen. Schrappen van deze bepaling zal hoe dan ook het risico meebrengen dat de vangnetfunctie ervan komt te vervallen, terwijl de ACVZ deze vangnetfunctie juist van uitermate groot belang acht. De ACVZ geeft er voorts de voorkeur aan om naleving van de Europese Definitierichtlijn 2004/83/EG te verzekeren door de verplichte norm van artikel 15(c) van die richtlijn op te nemen in het Vreemdelingenbesluit 2000.'*¹

Hoewel het ACVZ advies uit 2006 uitgebreid aandacht besteedde aan de relatie en de balans tussen enerzijds artikel 15c van de Kwalificatierichtlijn, artikel 3 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten voor de Mens en Fundamentele Vrijheden (EVRM), en anderzijds artikel 29.1.d Vreemdelingenwet 2000 (Vw 2000), gaat dit briefadvies, ondanks de recente prejudiciële uitspraak van het Europese Hof van Justitie in Luxemburg, niet nader in op deze specifieke juridische problematiek.²

Werkwijze

Omdat ECRE in 2003 een gezaghebbend rapport heeft gepubliceerd over *subsidiary protection*³ dat geraadpleegd is bij de voorbereiding van het advies over categoriaal beschermingsbeleid, en omdat ICMPD in 2006 in opdracht van de ACVZ de voorstudie heeft uitgevoerd voor dat advies heeft de ACVZ beide organisaties gevraagd een vooronderzoek te verrichten ten behoeve van dit briefadvies.

ECRE is gevraagd haar rapport van december 2003 te actualiseren, waarbij het met name gaat om amendering van bestaande en/of invoering van nieuwe wet- en regelgeving op het terrein van subsidiaire bescherming.

ICMPD is gevraagd nader onderzoek te doen naar wijzigingen in het beleid dan wel de feitelijke uitvoering van dat beleid. Daarbij hoeft er dus geen sprake te zijn van wijzigingen in de wet- of regelgeving.

¹ Zie *Categoriaal beschermingsbeleid, een 'nood zaak'*, Den Haag: ACVZ, 2006, p. 10.

² In het ACVZ advies *Categoriaal beschermingsbeleid, een 'nood zaak'*, werden twee mogelijkheden aangegeven om het beleid van categoriale bescherming te handhaven en daarbij tevens zoveel mogelijk aansluiting te vinden bij de Europeesrechtelijke verplichtingen van Nederland. Zie p. 53 en 54, HvJ EG 17 februari 2009, zaak C-465/07 Meki Elgafaji, Noor Elgafaji tegen staatssecretaris van Justitie.

³ www.ecre.org/files/survcompro.pdf; *Complementary/subsidiary forms of protection in the EU member states: an overview*, December 2003.

Het onderzoek besloeg, in navolging van het eerdere onderzoek ten behoeve van het advies van 2006, de volgende tien landen: Oostenrijk, België, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, Zweden, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk. Volledigheidshalve zij vermeld, dat het ICMPD er niet in is geslaagd Denemarken en Zweden bij dit onderzoek te betrekken.

De rapporten van ECRE en ICMPD zijn per land gebundeld, waarbij is aangegeven welke delen afkomstig zijn van ECRE en welke van ICMPD.

Categoriale bescherming: terminologie

Uitgangspunt bij dit briefadvies is, dat het bij toepassing van het begrip categoriale bescherming moet gaan om het verlenen van bescherming op niet-individuele gronden, en om een vorm van bescherming in aanvulling op de internationaal en Europees erkende beschermingsgronden, zoals die zijn neergelegd in het Vluchtelingenverdrag (art. 1.A 2), het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en Fundamentele Vrijheden (EVRM) (artikel 3) en de Kwalificatierichtlijn (2004/83/EG) (artikel 15).

In de wet- en regelgeving van vrijwel alle Europese landen wordt van de volgende indeling gebruik gemaakt:

- bescherming op basis van het VN-Vluchtelingenverdrag;
- subsidiaire bescherming wel of niet nadrukkelijk verwijzend naar artikel 3 EVRM en/of artikel 15 van de Kwalificatierichtlijn;
- additionele, nationale vormen van bescherming (alle vormen van bescherming in aanvulling op de internationaal- en Europeesrechtelijke verplichtingen)

Wanneer men categoriale bescherming definieert als het verlenen van bescherming op niet-individuele gronden, hoeft het daarbij niet per definitie te gaan om een additionele, nationale vorm van bescherming, die niet internationaalrechtelijk is vastgelegd. Het is heel wel mogelijk in een aantal gevallen zo'n vorm van bescherming te scharen onder bijvoorbeeld artikel 15 van de Kwalificatierichtlijn.

UNHCR werkt al sinds lang met de term *prima facie* erkenning of verlening van de vluchtelingenstatus. In feite gaat het daarbij om een vorm van categoriale bescherming. Het Vluchtelingenverdrag als zodanig kent dit begrip niet. UNHCR gaat in het zogenaamde Handbook⁴ en in een aantal notities nader op dit begrip in.⁵

⁴ Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, Geneva: UNHCR, 1992. paragraaf 44: 'While refugee status must normally be determined on an individual basis, situations have also arisen in which entire groups have been displaced under circumstances indicating that members of the group could be considered individually as refugees. In such situations the need to provide assistance is often extremely urgent and it may not be possible for purely practical reasons to carry out an individual determination of refugee status for each member of the group. Recourse has therefore been had to so-called "group determination" of refugee status, whereby each member of the group is regarded *prima facie* (i.e. in the absence of evidence to the contrary) as a refugee'.

⁵ Bijvoorbeeld: The traditional response has been to use *prima facie* determination or acceptance on a group basis because of the obvious refugee character of the individuals concerned, without going into any formal, individual determinations. More recently, principally but not exclusively in Europe, States faced with large numbers of arrivals have adopted and indeed legislated for the device of "temporary protection", which allows them to extend protection and assistance to the group without initially going into individual status determinations. In such cases, it has been acknowledged that individual procedures under the 1951

In deze context moet ook melding worden gemaakt van de mogelijkheid bescherming te verlenen op grond van de richtlijn Tijdelijke Bescherming (2001/55/EG). Deze richtlijn (tot stand gekomen naar aanleiding van de Bosnië en Kosovo crises) legt de minimumnormen vast voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden. Ook omvat de richtlijn maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen. Deze normen komen het meest overeen met de Nederlandse 'categoriale bescherming'. In de praktijk is deze richtlijn nog nooit toegepast en is de kans daarop klein omdat hier een besluit van de Raad van de Europese Unie aan vooraf moet gaan (artikel 5).⁶

Uit de ECRE- en ICMPD-onderzoeken blijkt dat in de onderzochte landen de verschillende vormen van additionele bescherming in het ene geval als subsidiair en in een ander als nationaalspecifiek opgevat kunnen worden. Uit de onderzoeken blijkt voorts dat die landen velerlei vormen van bescherming kennen die voor wat betreft resultaat geacht kunnen worden overeen te komen met de Nederlandse vormen van groepsgebonden bescherming. De verschillen – los van de benaming – zijn zowel gelegen in de formulering van de gronden waarop bescherming wordt verleend als in de mate waarin individueel wordt getoetst en de inhoud van de bescherming die wordt verleend. De overeenkomst houdt in dat de bescherming, afgezien van de individuele omstandigheden, op enigerlei wijze verband houdt met de algehele situatie in het land van herkomst van de asielzoekers.⁷

De verschillende criteria en termen die in de onderzochte landen worden gebruikt zijn in Bijlage 1 op een rij gezet. Aan de verschillende benamingen kunnen geen, laat staan eenduidige conclusies worden verbonden. De status die het resultaat is van het verlenen van bescherming, op voor elk landen specifieke gronden, verschilt in de praktijk relatief weinig. Geen enkel land kent echter een beschermingsvorm die identiek is aan het Nederlands categoriaal beschermingsbeleid. Wel is het zo dat Duitsland *de jure* een voor groepen geldend beschermingsbeleid kent, en dat Denemarken, Finland en Zweden *de facto* een beleid voeren dat naar uitvoering en resultaat een vergelijking met het Nederlands categoriaal beschermingsbeleid mogelijk maakt.

Ook waar het gaat om de gevolgen van de statusverlening zijn de verschillen gering. Hierop wordt in een volgende paragraaf nader ingegaan, met name met betrekking tot toegang tot de arbeidsmarkt en het recht op gezinshereniging.

Enkele cijfers

De ACVZ heeft zich de vraag gesteld of instroomcijfers licht werpen op het instellen of toepassen van vormen van bescherming op niet-individuele gronden. In Bijlage 2 zijn de instroomcijfers van 2006-2008 opgenomen voor de tien onderzochte landen, voor alle EU-lidstaten inclusief Nederland. Dit maakt een vergelijking in principe mogelijk.

Convention can be kept "on hold" for use if or when it becomes necessary to determine individual protection needs and consequent State responsibilities. www.unhcr.org/protect/PROTECTION/3ae68f3c24.pdf (2001).

⁶ Deze richtlijn geeft de Raad van de Europese Unie de mogelijkheid om op voorstel van de Europese Commissie te besluiten dat een aangewezen groep vreemdelingen gedurende een bepaalde periode bescherming zal genieten.

⁷ Zie ook ACVZ advies 'Categoriaal beschermingsbeleid, een 'nood zaak', Den Haag: ACVZ, 2006, p. 11.

De Nederlandse cijfers laten zien dat de percentuele totale asielinstroom in 2008, afgezet tegen de totale EU-instroom, toegenomen is ten opzichte van 2007 (respectievelijk 13.400 op 238.084 in 2008 en 7.100 op 221.954 in 2007, dat wil zeggen 5.6% tegen 3.2%). Voor 2006 bedroeg dat cijfer 7% (14.470 op 201.000), maar het aantal in 2006 ingediende aanvragen omvat tevens tweede aanvragen, en is daarom niet goed vergelijkbaar.⁸ Het aantal asielaanvragen dat door Iraakse vreemdelingen in de EU-lidstaten is ingediend, is in 2008 met 30% afgenomen ten opzichte van 2007.⁹

Na de wijziging in het categoriaal beschermingsbeleid voor asielzoekers uit Centraal Irak in november 2008, zijn ruim 1200 asielaanvragen van personen met de Iraakse nationaliteit beoordeeld; in ruim 400 gevallen heeft dit geleid tot een inwilliging.¹⁰ De instroom van Iraakse asielzoekers is in de periode november 2008 – februari 2009 gedaald ten opzichte van de maanden daarvoor. Dit gaat hier om zowel de feitelijke asielaanvragen als nieuwe meldingen van Iraakse vreemdelingen. Geconstateerd mag worden dat deze daling in de tijd volgt op het afschaffen van het categoriaal beleid voor Centraal Irak.¹¹

In Zweden is in 2007 een beleidswijziging doorgevoerd die geleid heeft tot een meer restrictieve benadering van aanvragen ingediend door Iraakse asielzoekers. Die wijziging heeft vergelijkbare cijfers opgeleverd. In Zweden is de instroom gedaald: van 18.500 aanvragen in 2007 naar 6.000 aanvragen in 2008. Tegelijkertijd is een toename van asielaanvragen door Iraakse vreemdelingen in de buurlanden Noorwegen en Finland te constateren.¹²

Uit UNHCR-statistieken over de instroom in de EU in 2008 blijkt ook dat:

- 64% van alle Irakese asielaanvragen is ingediend in drie landen (Duitsland 24%; Zweden 22%; Nederland 18%);
- 68% van alle Somalische asielaanvragen is ingediend in drie landen (Italië 26%; Nederland 22%; Zweden 20%);
- 57% van alle Afghaanse asielaanvragen vond plaats in drie landen (VK 27.5%; Griekenland 17%; en Oostenrijk 10%).

Bevindingen

De meeste EU-lidstaten, met uitzondering van Finland en Zweden, hebben het omzetten van de Kwalificatierichtlijn in de nationale wetgeving afgerond.¹³ Denemarken kan de richtlijnen negeren,¹⁴ terwijl Zwitserland zich als niet EU-lidstaat afzijdig kan houden.

Alle onderzochte landen hebben subsidiaire beschermingsgronden voor het verlenen van een (tijdelijke) status. Ook kennen vrijwel alle landen de mogelijkheid om nog een

⁸ De cijfers zijn gebaseerd op UNHCR *Asylum Levels and Trends in Industrialized Countries 2008*, UNHCR maart 2009, p. 13. De percentages voor 2004 en 2005: respectievelijk 3.5% en 5.1%.

⁹ In 2007: 38000; en in 2008: 26000 (bron: UNHCR).

¹⁰ Beantwoording schriftelijke vragen; Tweede Kamer, brief van 27 maart 2009, vraag 20.

¹¹ Beantwoording schriftelijke vragen; Tweede Kamer, brief van 27 maart 2009, vraag 33.

¹² Noorwegen: van 1250 in 2007 naar 3150 in 2008; Finland: van 310 in 2007 naar 980 in 2008.

¹³ Transpositie van richtlijn 2004/83/EG was voorzien voor uiterlijk 9 oktober 2006; in Finland is in februari 2009 door het Parlement een wetswijziging aangenomen: zie bijlage 1 voor details.

¹⁴ Denemarken heeft bij het verdrag van Amsterdam (1999) een uitzonderingspositie bedongen.

categoriale of additionele/nationale status dan wel uitstel van vertrek of '*Duldung*' te verlenen, veelal op zogenoemde niet-individuele gronden.

Conclusie: verschillen in instroom tussen de Europese landen kunnen niet in verband worden gebracht met verschillen in (de bewoording van) wet- en regelgeving, omdat die verschillen, zo die er al zijn, minimaal zijn.

De oorzaken voor mogelijke verschillen in instroom moeten dus wellicht gezocht worden in aanpassingen van het beleid dan wel van de uitvoering van dat beleid. In dit geval zijn er indicaties dat wijzigingen in de instroom samenhangen met aanpassingen in het beleid. Hoewel dit, gelet op een aantal voorbeelden (Zweden, Noorwegen, Finland) wel voor de hand lijkt te liggen, is het op basis van de onderzoeksresultaten echter niet mogelijk van meer dan een correlatie (met inachtnaam van enig tijdsverloop) te spreken, en zeker niet van een causaliteit.¹⁵

Conclusie: nu voorhanden cijfers spreken een correlatie tussen beleid(-swijzigingen) en instroom niet tegen.

Andere factoren

Gelet op de fluctuaties in de instroom en de hierboven uit de onderzoeken getrokken conclusies ligt het voor de hand dat er andere factoren zijn die mede de wijzigingen in die instroom bepalen (andere *pull*-factoren). Op basis van de analyse van de bijgevoegde onderzoeksresultaten alsmede (informele) gesprekken met experts in binnen- en buitenland kan in dit kader gedacht worden aan de volgende factoren:

- de aanwezigheid van landgenoten in het land van bestemming (kettigmigratie);
- het al dan niet bestaan van historische (koloniale) banden;
- kennis van de taal van het land van bestemming;
- de afwezigheid van een identificatieplicht (in het Verenigd Koninkrijk bijvoorbeeld bestaat geen identificatieplicht en wellicht is het derhalve eenvoudiger daar als illegaal te verblijven); overigens is naar de eventuele invloed van deze factor, voor zover bekend, nauwelijks onderzoek gedaan;
- de uitvoering van terugkeerbeleid;
- de mogelijkheid om als illegaal te kunnen werken;
- decentralisatie van de besluitvorming (Duitsland, waar de deelstaten betrokken zijn in de besluitvorming, hetgeen tot verschillen aanleiding kan geven);
- de (vermeende) kans op een uitgestelde verblijfstatus (amnestie, generaal pardon);
- het één-status-stelsel.

Het gaat hier evenwel om voorzichtige aannames die op basis van de beschikbare onderzoeksresultaten niet hard te maken zijn. In de volgende paragraaf wordt ingegaan

¹⁵ Zweden: significante toename influx van zowel Irakezen als Somaliërs; in 2007 werd een verruiming van het beleid ten aanzien van Irakezen en Somaliërs doorgevoerd; in 2007 meldden zich 18,500 Irakezen (vergeleken met 9000 in 2006), en 3500 Somaliërs (vergeleken met 1000 in 2006); daarna een 'aanscherping', en de cijfers voor 2008: 6000 Irakezen en 3500 Somaliërs; Cijfers in Zwitserland geven een ander beeld: hoewel het beleid strikter werd ging de instroom van Irakezen omhoog: 2007: 935; 2008: 1440. In het Verenigd Koninkrijk nam de instroom van Somaliërs in 2008 vergeleken met 2007 af: 2007: 1960; 2008: 1575.

op één aspect waarover wel gegevens beschikbaar zijn en dat voor Nederland van belang is, te weten het één-status-stelsel.

Verschillen in status

Uitgangspunt voor de vraag of er verschillen in status bestaan, is of de onderzochte landen de houders van een subsidiaire beschermingsstatus anders behandelen dan Nederland dat doet. Nederland heeft een één-status-stelsel (alle statushouders hebben dezelfde rechten als verdragsvluchtelingen). Dit voorkomt doorprocederen. Andere statusgebonden aspecten zijn het recht op gezinshereniging en toegang tot de arbeidsmarkt. Uit het onderzoek van ECRE blijkt over deze aspecten in de onderzochte landen het volgende.

a) Gezinshereniging

Het recht op gezinshereniging bestaat in België, Frankrijk, Denemarken, Zweden en Finland. Oostenrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk staan geen gezinshereniging toe. De positie van Ierland is onduidelijk omdat de regelgeving geen gezinshereniging toestaat, maar de praktijk anders lijkt te zijn.¹⁶

b) Toegang tot de arbeidsmarkt

Van de onderzochte landen bieden alleen Duitsland en Oostenrijk die toegang niet, al maakt Oostenrijk hierbij een uitzondering voor de vrije beroepen.

Op de basis van instroomcijfers kan voor wat betreft deze beide factoren niet van enige correlatie of causaliteit worden gesproken.

Conclusies en aanbevelingen

De uitkomsten van de onderzoeken van ICMPD en ECRE leiden tot de conclusie dat er in Europa, althans in de onderzochte landen, een beschermingsbeleid wordt gevoerd dat in de praktijk niet wezenlijk verschilt van het Nederlandse.

Gelet op de geringe verschillen in de wet- en regelgeving ligt het voor de hand dat er andere verklaringsgronden moeten zijn voor de onderling soms grote verschillen in instroomcijfers. Deskundigen noemden een aantal factoren dat samenhangt met de uitvoeringspraktijk. Analyse van de instroomcijfers spreekt niet tegen dat er een correlatie zou kunnen bestaan tussen het feitelijk beleid en de instroomcijfers.

Niettemin heeft de vervolgstudie geen inzichten opgeleverd die een fundamentele wijziging op het gebied van het categoriaal beschermingsbeleid, noch op het gebied van het één-status-stelsel rechtvaardigen. Wel verdient het volgens de ACVZ aanbeveling om binnen de Europese Unie initiatieven te ontwikkelen om de internationaalrechtelijke normen te harmoniseren zodat een en ander een Europees karakter krijgt. Om diezelfde reden acht de ACVZ ook harmonisering van het beleid nastrevenswaardig.

¹⁶ Het is weliswaar zo dat de Kwalificatierichtlijn (2004/83/EG) *jo* de Gezinsherenigingsrichtlijn (2003/86/EG) ruimte laat voor een restrictief of zelfs afwijzend beleid met betrekking tot subsidiaire-beschermingsstatushouders (hoewel art.23 van de Kwalificatierichtlijn over *maintaining family unity* spreekt); de vraag blijft of dat houdbaar zal blijven.

De ACVZ is gaarne bereid tot nadere toelichting.

De voorzitter,

De secretaris,

Mr. Adriana C.J. van Dooijeweert

Mr. W.N. Mannens

BIJLAGE 1

In de onderzochte landen worden de volgende benamingen voor verschillende vormen van subsidiaire en/of categoriale bescherming en/of nationaalrechtelijke bescherming gebruikt:

Oostenrijk:

- subsidiaire bescherming (*Status des subsidiär Schutzberechtigten*);
 - verblijfsvergunning voor humanitaire redenen (*Aufenthaltstitel aus humanitären Gründen*);
 - tijdelijke opschorting van vertrek;
- strikt genomen géén met Nederland vergelijkbare vorm van categoriale bescherming

België:

- subsidiaire bescherming (ook op niet-individuele gronden) (*status de protection subsidiaire*);
- uitstel van vertrek vanwege bijzondere omstandigheden en voor medische redenen

Denemarken:

- beschermingsstatus (*beskyttelsesstatus*);
 - humanitaire status (*humanitær opholdstilladelse*);
 - buitengewone redenen,
 - onmogelijkheid van vertrek (*opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9c, stk. 2; midlertidig opholdstilladelse*)
- strikt genomen géén met Nederland vergelijkbare vorm van categoriale bescherming

Duitsland:

- tijdelijke bescherming (*Aufenthaltsgewährung zum vorübergehenden Schutz*)
- verblijfsvergunning op humanitaire gronden (*Aufenthalt aus humanitären Gründen*);
- verblijfsvergunning in schrijnende omstandigheden (*Aufenthaltsgewährung in Härtefällen*)
- verblijfsvergunning verleend door de deelstaten *Aufenthaltsgewährung durch die obersten Landesbehörden* ook voor groepen;
- toelating op basis van bijzondere politieke belangen (*Aufnahme bei besonders gelagerten politischen Interessen*; ook voor groepen)
- verbod tot uitwijzing (*Verbot der Abschiebung*);
- tijdelijke opschorting van vertrek (*Vorübergehende Aussetzung der Abschiebung; Duldung*; ook voor groepen)

Finland (oud):

- verblijfsvergunning op de basis van de noodzaak van bescherming (88 - *Uppehållstillstånd på grund av behov av skydd*);
- immigratie voor humanitaire redenen (51 - *Uppehållstillstånd på grund av individuella mänskliga orsaker*);
- verblijfsvergunning op de basis van andere redenen (zoals het niet kunnen terugsturen (52 - *Uppehållstillstånd på grund av hinder för avlägsnande ur landet*))

strikt genomen géén met Nederland vergelijkbare vorm van categoriale bescherming

Finland (nieuw: amendering para 88; aangenomen februari 2009; nog niet in werking getreden):

- verblijfsvergunning op de basis van de noodzaak van bescherming (88 - *Uppehållstillstånd på grund av behov av skydd*) wordt opgesplitst in 88 en 88a:
- 88 subsidiaire bescherming
- 88a humanitair *humanitært skydd*, "...who cannot return ... because of an environmental catastrophe or because the security situation in the country is poor, for example as a result of an international or internal armed conflict or a serious human rights situation"; n.a.w. ook voor groepen

Frankrijk:

- subsidiaire bescherming (*protection subsidiaire*);
- constitutionele bescherming (*asile constitutionnel*)

strikt genomen géén met Nederland vergelijkbare vorm van categoriale bescherming

Ierland:

- subsidiaire bescherming (*subsidiary protection*);
- toestemming tot langer verblijf (*leave to remain*);

strikt genomen géén met Nederland vergelijkbare vorm van categoriale bescherming

Verenigd Koninkrijk:

- humanitaire beschermingsstatus (*humanitarian protection status*);
- uitstel van vertrek (*discretionary leave*);

strikt genomen géén met Nederland vergelijkbare vorm van categoriale bescherming

Zweden:

- Personen die op andere grond bescherming behoeven/subsidiaire bescherming (*skyddsbehövande* i övrigt;4.2);
- een tijdelijke verblijfsvergunning op grond van buitengewone ernstige situaties (*tidsbegränsat uppehållstillstånd, TUT; ook voor groepen*);

- bijzondere schrijnende omstandigheden (*synnerligen ömmande omständigheter 5.6*);
- maatregelen in het geval het besluit tot vertrek niet kan worden uitgevoerd (*verkställighetshinder*)

Zwitserland:

- Tijdelijke bescherming (*protection provisoire/ (d)*);
 - verblijfsvergunning op grond van buitengewone omstandigheden (*autorisation de séjour en cas de rigueur*);
 - tijdelijke toelating (*admission provisoire*);
- strikt genomen géén met Nederland vergelijkbare vorm van categoriale bescherming

BIJLAGE 2: STATISTIEKEN

De asielaanvragen voor **2008** zien er als volgt uit (bron: UNHCR, maart 2009¹⁷)

land ¹⁸	Afghanistan	DRC (Congo)	Iraq	Somalia
EU (27)	13.497	4.220	27.607	17.093
AT	1.365	56	494	392
BE	879	588	1.070	163
DK	418	9	543	58
DE	650	166	6.697	166
FI	249	31	1.253	1.176
FR	263	2.214	627	92
IE	79	178	203	141
SW	784	70	6.083	3.361
CH	405	220	1.440	2.014
UK	3.730	380	2.030	1.575
NL	395	40	5.027	3.842

De asielaanvragen voor **2007** (bron: UNHCR, maart 2009¹⁹)

land	Afghanistan	DRC (Congo)	Iraq	Somalia
EU (27)	8.321	3.999	38.117	10.102
AT	761	37	472	467
BE	696	716	825	168
DK	144	-	700	35
DE	329	173	4.171	126
FI	70	35	307	81
FR	184	2.126	144	47
IE	78	149	285	144
SW	609	66	18.559	3.349
CH	322	217	956	464
UK	2.815	440	2.075	1.960
NL	143	15	2.004	1.874

¹⁷ UNHCR *Asylum Levels and Trends in Industrialized Countries 2008*, UNHCR maart 2009, p. 17, 19; N.B. UNHCR benadrukt dat de cijfers in het rapport voorlopige cijfers zijn. Door latere wijzigingen en bijstelling kunnen de cijfers enigszins afwijken van cijfers in eerdere UNHCR-publicaties en van officiële jaarcijfers van de afzonderlijke landen.

¹⁸ EU=EU (27); AT=Oostenrijk; BE= België; DK=Denemarken; DE=Duitsland; FI=Finland; FR=Frankrijk; IE=Ierland; SW=Zweden; CH=Zwitserland; UK=Verenigd Koninkrijk; NL=Nederland.

¹⁹ UNHCR *Asylum Levels and Trends in Industrialized Countries 2008*, UNHCR maart 2009, p. 17-18.

De asielaanvragen voor **2006** (bron: UNHCR, maart 2008²⁰)

land	Afghanistan	DRC (Congo)	Iraq	Somalia
EU (26) ²¹	7.612	4.764	19.375	5.996
AT	699	47	380	183
BE	365	843	695	124
DK	122	7	507	57
DE	525	218	2.065	147
FI	96	39	227	91
FR	82	2.278	116	52
IE	88	109	215	161
SW	594	59	8.951	1.066
CH	233	160	816	273
UK	2.650	685	1.305	2.155
NL	932	266	2.766	1.462

²⁰ UNHCR *Asylum Levels and Trends in Industrialized Countries 2007*, UNHCR maart 2008, p. 16-17.

²¹ NB: EU 27 minus Italië.